

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilteéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arengedmenyben részeseünek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

A háboru és a drágaság.

Olvastuk a lapokban, hogy Bécsben mozgalom indult meg aziránt, hogy a kormány rendeletileg állapítsa meg a buza maximális árát. Miután ez a kérdés csak Magyarországgal egyetértőleg állapítható meg, e célból a magyar kereskedő-világot is megkeresik hasonló mozgalom szervezésére.

Kétségtelen, hogy a mozgalomnak igen mélyreható s a kormány által megszivlelendő alapindoka van. S hogy maga a kormány is felismerte ennek fontosságát, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a héten már törvényjavaslatot is terjesztett be, mely módot fog adni a kormánynak és a hatóságoknak a maximális árak megállapítására s arra, hogy intézkedéseket tessen arra nézve, hogy az életszükségleti cikkek a közforgalomtól el ne vonassanak.

A háboru nyomában járó bajok között legnagyobb, mert legszélesebb körben legtöbb embert sujt: a megélhetést veszélyeztető drágaság. Minél hosszabban tart a háboru, annál ijesztőbb a drágaság veszedelme.

Ma még csak negyedik hónapjában vagyunk a háborunak, máris oly magasak az élelmiszerek árai, hogy csakis remegéssel nézhetünk a tel s még inkább a tavasz bekövetkezése elé. Mert az árak addig bizonyosan fokozódní fognak. Csak a jó Isten a megmondhatója: mire lehetünk elkészülve a tavaszra!

Vagy talán ez csupán üres rémlátás? Avagy mesterséges ijesztése a szegényebbeknek?

Korántsem! A tények hideg mérlegelése s a józan logika visz beününket ily sötét következtetésre. Bár ne kellene ennyire feketén látnunk!

Ki hallott valaha üszidőn 40 koronás buza és 30 koronás rozsarakról? Pedig ma már ezeken is túl vagyunk! Hogy a liszt ára is megfelelően emelkedik, helyesebben: szökik fölfelé, az magától értetődik. S hogy a hus- és egyéb élelmicikk-árak szinte versenyt tartanak a gabonával és lizztel, az csak természetes. Vagyis az áremelkedésben megvan a harmonia, de a szegényebbeknek bőrére!

Az a legfájdalmasabb, hogy amit annyi százan és ezerezen éreznek napról-napra súlyosabban, az elien volta-képpen semmit sem tesznek, semmi orvoságot nem keresnek.

Csak beteges sopánkodást hall az ember unos-untalan: Tegyen az állam! Lépien közbe a hatóság! Szabályozzák

az árakat! Ellenőrizték a termelőket és eladókat!

Az a baj, hogy mi mindent csak az államtól, a hatóságoktól várunk. Ezek nélkül szégyenleni való gyámol-talanságunkban akár éhen veszhetünk. Önmagunkon segíteni dehogv próbálunk, dehogv merészkedünk!

Szeretnők látni, hogy — ha azok a termelők és eladók akár összebeszélve, akár hallgatagon meg tudnak egyezni az árak emelésében: mi vevők nem tudnánk megegyezni ugyanazoknak le-szorításában! Elvégre nem egyedül az eladón, hanem — mint szoktuk mon-dani — „kettőn áll a vásár“: a ve-vőnek is van szava abban, mennyit adhat, mennyit akar adni.

Sajnos, nálunk ma jóformán tel-jesen az eladókön áll a vásár. Nekik kedvez a háboru. Annyit kérnek, amennyit akarnak. A fogyasztók vert bad módjára kénytelenek átadni nekik utolsó garasukat. Hol itt az igazság? Hol az arány? Hol a méltányosság?

Gyárosoknak, kereskedőknek, üs-termelőknek lehet kartellbe lépniök szabott árak biztosítására: a fogyasztóknak ugyanigy nem lehetne tömö-rülniök engedmények kicsikarására?

Persze ehhez szükséges volna, hogy a fogyasztó intelligensebb osztá-lyokban az egymásra utaltság komoly átérésével minél szorosabb összetartas legyen, amint ez a művelt államokban meg is van. Mi nem dicsekedhetünk vele. Sőt aíg van ország, melyben az iskolázott elemek közt oly lazák volnának a társadalmi kapcsok, mint nálunk. A kárát természetesen főkép ilyenkor látjuk, mikor egységesen kel-lene harcolni gyomrunkért. Persze, hogy nem tudunk magunk segíteni magunkon, mikor egy szív, egy akarat helyett oldott kéve vagyunk!

Tehetlenségünknek Isten csa-pásszerű betetőzése, hogy termelőink nagy része annyira műveletlen, földhöz tapadtan önző és igazságérzés nélkül való, hogy a vevőben nem képes fe-lebarátját és honfitársát látni, hanem csak csupán oly idegen alanyt, akit akkor szipolyoz ki, mikor keze-tügyébe esik. Mit neki a háború? Mit neki mások nyomorúsága? Csak a maga bendője és erszénye teljék, az „urak“ miatta éhen veszhetnek!

Viszonyaink ugy kezdenek ala-kulni, hogy lelketlen falusi termelő-inknek hamar meglehet esbeli gyö-nyörűségük. De magunk leszünk okai. Mért nem szervezkedünk?

Nézünk csak végig egyszer is a lévai piacon. Hogy tiltakoznak, hogy méltatlankodnak a mi asszonyaink a

hihetetlen magas árak miatt? És mi történik? Az történik, hogy amíg méltatlankodnak, tiltakoznak, titokban egymásra licitálnak. Ők maguk aján-lanak olyan árakat, amelyre az eladó nem is számított. Mindenki első akar lenni a piacon, mert sajnos, a háboru eddig nálunk csak keveseket tanított meg takarékoságra. Már pedig a drá-gaság ellen első és legbiztosabb védelmi eszköz a takarékoság.

Híába minden kormányrendelet, hatósági intézkedés, ha magának a fogyasztó nagyközönségnek nincs ér-zeke a takarékoság iránt. Redukáljuk szükségleteinket a minimumra, a na-ponta fogyasztott drágább cikkeket cseréljük fel az olcsóbbal. Csak éppen annyit köitsünk, amennyi feltétlenül szükséges. Akkor fogjuk látni, hogy a drágaság fokenként enyhül, mert utóvégre az eladó is tul akar adni terméken és sohasem tudja az egyik évi termés a másikat túlélni s be kell következni a józan, érthető árkonsoli-dációnak.

A háboruban pedig kétszeres ér-dekünk az, hogy takarékoskodjunk, mert most nemcsak magunkról, de értünk küzdő katonáinkról is gondoskodnunk kell. Ez pedig első és szent kötelessé-günk. Mert a mostani áldozatkészse-günk a jövendő Magyarország gyors felvirágzásában és áldó békében bőven meg fogja teremni a maga gyümölcseit.

A modern háborunak a természethez való viszonya.

Köztudott dolog, hogy a modern háboru arra törekszik, hogy a célpontokat magától elhárítsa, eltüntesse. Hogy ezt elérhesse, többek között a természethez is folyamodik: azaz alkalmazkodik a csatater természeti vi-szonyaihoz, sajátosságaihoz. Ezzel az alkalmazkodással oly látszatokat keit, melyek többé-kevésbé az ellenség megtévesztéséhez, törbe-csalásához vezetnek. Az ily alkalmazkodás velejében véve nem egyéb, mint a modern háboru „csalétek“-je. Katonáink ruházataról tudjuk, hogy ennek a színe hasonlít a távoli levegő (köd, pára) színéhez. Szinte össze-folyik, összeolvad vele. Így az ellenségnek fokozott megfigyelésébe kerül, hogy ezt a látszatot a valóságtól megkülönböztesse. Az orosz katona ruházata, illetve a színe inkább a föld színét utánozza. Azonban a modern háboru nemcsak a ruha színét, hanem a fegyver alakját is ugy igyekszik a természet milióibez alkalmazni, mint azt a csatater sajátossági követelik. Pld. bokornak maszkir-ozzák a gépfegyver, az ágyu alakját stb. A katona fedezéke is ehhez alkalmazkodik. Tény azonban, hogy ez az alkalmazkodás

csak nagyobb *vonásokban* történik. Hiánysík a *finomabb* árnyalat, a nemesebb vonások, melyek a természetben találhatók. A teljes látszat, mely a törbecsalásból vezet, a nemesebb vonások érvényesítésén alapul. Így például kétségtelen, hogy a ruházat szinte hozzátartozik a levegő színéhez, de csak nagyobb vonásokban. Mert tudvalevő, hogy a levegőnek sok fizikai sajátossága van. Más a színe a hajnali pír alkalmával, mint délben, más a borus időben, mint a verőfényesben. Más a hegyek alján s más a rónán, más a homokos területen, más az agyagoson, stb. Ha tehát a ruha szinte alkalmazkodnék a levegő színének különböző változataihoz, jobb volna a látszat is, amely az ellenség félrevezetésén alapul. A helyes alkalmazkodás azonban nemcsak a levegő színét, hanem a *csatátér* egyéb *természeti viszonyait*, jelenségeit, természetét, ott is figyelembe részesíti. Itt számításba jöhet a természetnek az *évszakok* szerinti változata. Az őszi csata más alkalmazkodásra szorul, mint a téli, vagy a tavaszi. A színes őszt mutat, mint a tél a maga fehér leplevel, melyen minden folt kiválóan érvényesül. Katonáink csakaszürke ruházata is. Így nyilatkozhatunk a fegyverekről is. A háborúnak tekintetbe kellene vennie az egyes őszei, erdei állapotok, évszakok és tájak szerinti *színváltozását*. Többek között tudjuk, hogy például a nyul színe az évszakok és tájak szerint változik. Az őszi szántásban lapuló nyul szinte összeforr a szántás színével, feülettével. Az ellenség nem igen veszi észre. Ezt találjuk más őszei, erdei állapotoknál is. A természethez való alkalmazkodásának köszönheti életét, biztonságát. Ha az ellenség boszónak, cserjéseknek, nádasnak, stb. vélné az ott levő katonaságot, akkor biztos volna az ellenség „törbe” csalása, körülkerítése. Maga-magától esnek be a veszedelembe. Így el lehetne kerülni a nagy véráldozatokat. Egyszóval a modern háború *színpadot* kíván, olyan színpadot, amely az ellenség kézrekerítéséhez vezet. Mindenhez azonban fokozott érzék s fejlődés szükséges. Ez az érzék oly mozgás-ütemet vált ki a katonában, mint a természet mozgás-üteme, mely az ellenség csalódásával végződik.

Szobolovszky István.

Az önkéntesek.

Önként ment egy apa
Tűzbe, vérbe, jajba . . .
Csendes otthonából
Hangos csatazajba.

Nem ijeszti lelkét
Sírás, hörgés, halál:
Tudja, mit kell tenni,
Tudja, hogy mit csinál.

. . . Enyém e hős . . . apa . . .
Lelkem, vérem, testem.
És még nem is sirtam,
Kétségbe sem estem?!

Büszke vagyok rája,
Mert annak kell lennem.
Megyek én is . . . önként . . .
Bár nem is kell mennem.

Kiut, a küzdőhelyen
Találkozunk apám
S együtt jövőnk haza
Dicső csaták után.

. . . Találunk egy anyát,
Íthón, fehér házban,
Ki siratja férjét
S tiát sőtét gyászban.

. . . Levesztük a gyászt
S örömruhát veszünk!

Ugy-e, jó lesz, anyám?
. . . Oly boldogok leszünk!

Vándor Károly.

Uram . . .

Uram! Te látod, hogy mint ütötték arcul,
Hogy sebeztek szíven békés nemzetet . . .
Te láttad a bűnös, alias Sodomákat,
Ahol a hit, erkölcs, minden elveszett;
Uram! Te akartad, hogy a sikra szálljunk,
S vérrel fizessünk meg minden porczemet:
Hogy milliók ajkán haláltusájukban
Bűnbánón reszkessen a Te szent neved.

Uram! Te látod csak, hogy a Hadak-utján
Mint szállnak a sápadt hősök, óriások . . .
Akik vért izzadva ezer tűzbe mentek,
Hogy megváltás büntől, szennyől a világot.
Te kezünkbe adtad az Igazság vértjét:
És mi a vérünket adjuk oda érte . . . !
Uram! önts lelkünkbe rendhatalan hitet,
Hogy nehéz órákban kísértés ne érje . . .
Hogy ne tudjunk hinni csak a Te nevedben
S perben, melynél évszázig időzünk.
Mikor népmilliók sírva ölelkeznek,
S gyászos, könnyes anyák mosolygóssá lesznek
Egy szóra, hogy: győztünk! . . .

Farkas Gábor.

Hull a hó.

Hullongva hull a hópehely
A sík harcmezőre.
Bús hullása az álomra int . . .
Neki fektűt az éjje! ment
virányoknak, mezőnek . . .
Hullongva hull a hópehely puha szemfedőnek!

Lengyel falu kis harangja
Rött éjszakára kong.
Szent-Mihályon vonaglik szava . . .
Meg-megvillan az ágyu torka, —
vak sőtétbe lönek.
Tört hörgéssel szól a jaja az új temetőnek.

Méla-busan hullong a hó,
Fehéren világít.
És itt ott kék lidércek járnak,
Majd néma-hallgatagon szállnak
a mord hegytetőnek . . .
Hullongva hull a hópehely puha szemfedőnek

Varhanjűk Gyula.

Jókai megírta a mostani háborút.

— „A jövő század regénye” szennzációi! —

Mióta belekerültünk a világháború forratagába, azóta egyikünknek-másikunknak sokszor eszébe jutott Jókainak egyik legnépszerűbb munkája: *A jövő század regénye*. Eszen meg ezren voltunk annak idején, akik dobogó szívvel és feszült idegekkel bolyongtunk ebben a gigantikus utópiában, melyből a legtöbb embert az ichor-feltaláló Tatrangi Dávidnak márványból faragott alakja ragadta meg. Most azonban nem a káprázatos meséért emlegetjük föl a regényt, hanem azokért a jóslatokért, amelyek találhatók benne s amelyek egy része betelt, más része most van betelében. Nem említve egy sereg technikai álomnak a megvalósulását, a krajcáros lapok megjövendölését (1872—74-ben, mikor a regény íródott s négy-öt ujságból állt az egész magyar hirlapierodalom), a repülőgépekről való víziót (még a nevüket is majdnem Jókai adta meg: ő aerodrom-nak nevesi, ma aeroplánoknak hívják őket): Jókai bámulatos divinációval nemcsak az oroszral való nagy háborunkat jósolja meg, hanem szinte minden eddigi mosszanatát előre megírja az északi harcok-

nak, még a háború kitörésének napja is vág: a július 29.

A regény: *As örök harc* című részének ide vonatkozó szakaszai a következők:

. . . Az újkor hadjárataiban főfeladat nagy tömegeket rövid idő alatt egy pontra vethetni. A hadviselés idegei a vasutak. A hadtudomány talált föl páncélozott vonatokat, mik mint egy utazó bástya, vágatnak egyik helyről a másikra, sérthetetlen lövészeket tolvá az ellenség hadosztályai elé; sőt alkotva vannak oly golyóokádó gőzmozdonyok, mik a síneket maguk előtt lerakják s így ut nélkül is előroboghatnak, az ellenség hadtömegeket keresestűtörésre szánva. S hogy a folyamokon átjárás meg legyen nehezítve, ott leskelődtek a Rudawa torkolatánál, ahol az a Visztulaba omlik, az úgynevezett „alligatorok.” Ezek a vis alatt járó buvárhajók, miknek feladata az ellenség által vert hajóhidakat szétszakgatni, hajóit elsüllyeszteni.

. . . A poezis egészen eltűnt már a harcból. Nincsenek többé hősköltemények. Nagy tömegeké a csata eldöntése; s személyes vitézség semmi többé; ki a csatában elesik, nem is látta az ellenséget, nemhogy hősi módon küzdött volna vele, s aki győztes maradt, csak másnap tudta meg a napi bulletinból, hogyan jutott hozzá? Az épossz hősei most a gépek.

Éppen a gépek tökéletesítése tartja vissza már évtizedek óta az európai nagyhatalmakat a háború-indítástól. A dicsvágy lelohadt minden nemzetnél. Hanem azt mindenki látja előre, hogy egy hatalom el van szánva, sőt kénytelen a hadviselésre vállalkozni: az orosz. A forradalmi hadsereg odahaza alkalmatlan savanyu kovász, annak tért kell adni valamely idegen földön, ahol tulhabzó vitézséget kiönthesse. Hogy a kizsemelt áldozat az osztrák-magyar birodalom, azt is jól tudta mindenk. A lapok egész terjedelmesen közölték Kuraszim leveleit a berlini külügyminiszterhez, Nordenau herceghez, melyben a Nihil állam kancellárja azon esetre, ha Németország nyugodtan szemné el az osztrák-magyar monarchia erőszakos szétbontását, viszont ráadná a helyeslést a német-osztrák tartományoknak Németországba bekebelezetéséhez, kivéve Csehországot, mely az orosz birodalom öröksége. Németország minisztere az ajánlatot határozottan visszautasította, kijelentve, hogy minden megtámadását az osztrák-magyar birodalomnak *casus belli* gyanánt fogja tekinteni a maga részéről s a megtámadó ellen fordul.

A háború előkészületei meg vannak már téve s amennyi hadsereg kimozditható volt, az mind Galiciában lett összpontosítva, minthogy a Nihil hadseregei a Visztula mögött voltak összevonva.

Ez összpontosított főseregen kívül még Erdélyben volt hagyva egy erős figyelő sereg és a szerb határral szomszéd véghegyek megszállva örcsapatokkal; mert egy Galiciában elvesztett hadjárat eshetőségében könnyen megtörténhetik, hogy az odesszai orosz seregek utat nyitnak mind a ketten Erdélybe és Magyarországra.

Azonkívül volt egy erős tartalék összpontosítva Budapesten; asután az osztrák honvédség, mintegy hatvanezer ember Bécs védelmére hagyva; a többi elosztva Komárom, Olmütz, Temesvár erődívenyeiben.

. . . A generalissimus gyorsan döntő csapásra határozta el magát. Haditerve ez volt. Amig balról a Krakóban összpontosított honvédtábor, jobbról a Sambori védett

erődítményt maga mögött hagyja, szonfőlt a Kárpátok szorosait védváracsokkal, ugynevezett helepolisokkal ellátja: mik vasból vannak és szétszedhetők, tovasszállíthatók; hatvanezer főnyi tartalékosapatját minden eshetőségre felállítja a tarnow—bochnikai vonalon, minden fegyvernemből kombinálva, azalatt hadserege zömét abban a szögletben összpontosítva, amit a Visztula s a Szan folyók képeznek, mely mintegy repesztő ék nyomul be Orosz-Lengyelország oldalába; innen egyszerre keresztül törönd a Visztulán, az ellenséget döntő ütkezetre kénysszeriti; siker esetében a lengyel fölkelőkre is számítva, Zamoszk s Maziovice várakat megsszálló seregekkel körülzárolva, egyenesen Varsónak megy és ha a varsó—cszenstochovoi vasutvonalat elfoglalhatja, az orosz hadsereget abba a helyzetbe hozza, amiben az 1870-iki francia-német hadjáratban voltak a franciák, hogy a két egymástól elválasztott nagy hadseregük soha sem tudott egymással egyesülni, hanem mindegyik külön volt kénytelen megmérkőzni ellenfele zömével.

A terv kedvezően indult meg a kivi-teiben. Egy elmozdulat a sokal—uhnovi vonalon álcázta a Visztula, San és a vasuti váracs vonal által tökéletesen elzárt háromszög területén végrehajtott összpontosítást s a csapatok megindítása osztrák taktikai remekléssel lett végrehajtvá.

Julius 29-én szólalék meg legelőször az ágyuk s a kifejűdött ágyuharc késő éjszakáig tartott: e hosszú nyári napon. Az osztrák-magyar tüzérség ezuttal is bebizonyítá fölényét. Az ellenfél nem bírta megakadályozni, hogy a Visztulán tíz hidat ne verjenek. Másnap az egész támadó sereg harcveronalban nyomult előre. Az ellentállás minden reményen felül csekély volt. Az ellenfél tüzérsége gyenge volt és nem állt helyt, a gyalogság caupa opoitseuiból állott; a páncélos drusinákat kivéve, a többi nem igen állta meg a helyét. Sokat tüzeltek, de rosszul s robbanó puskagolyóiknak a hátránya nagyhamar kitűnt; smint a gyors tüzelés alatt a puskák kamarája átmelegedett, a belégett töltény könnyen robbanó vasanyaga meg a csőben eldurant. Az oly félelmesnek hirdett orosz lovasságból láttak ugyan irtóztató tömegeket, amik mint a darasszraj szongták körül az ellenfél előcsapatait, lehetetlenné téve annak másként, mint tömör hadoszlopokban az előhaladást; hanem azután e hadoszlopokat nem is bírták ezek főtartóztatni. A magyar-osztrák hadseregnek negyvenezer huszárja, vértese, dzsídása a világ legendészetebb, legbűszkébb lovassága volt esidőszertint.

A generalissimus „diadalt diadalra” távirazott Budapestre. Csekély ellenállás után meg lett szállva Svilov, Opatov s az ostrovioci erdők és hegyszorok oly vités rohammal lettek elgölgölvá a sorcsapatok által, hogy e viadal után a generalissimus egy merész lángéscsapására merre elszánni magát: lovassága legnagyobb részét, melynek hivatása nem volt a lysa-gorai erdők között harcolni, összesíté s azt arnopolyi vár fölött átszállítá a Visztulán, Lublin felé intézve egy csapást, hogy ellentelének elvágja az utját Varsó felé. Oly nagy volt a tervéhes való bizalma, hogy még a krakói honvéd-ségtől is ideparancsolt hét huszárezredet, csak egyet hagyva ott. E hatalmas lovas-hadtest nem is talált nagy ellenségre s haladhatott Lublinig, maga előtt tolvá ötven-hatvanezer kurdot, baskirt és kosáktot.

M—g.

Homályban.

Irta: Ferenczy Paula.

A lány arcán valami meleg derű, valami édes boldogság űlt. A férfi meg ott állt előtte, az alakja szinte kétrét hajolt, a félkezevel görcsösen fogódzott a szék támlájába.

— Pál! . . .

Az ember arca egy árnyalattal lett sötétebb. A torkára marcangolva, fullasztva forrt a szó, ami a szívében fakadt. A lány édesen felkacagott, puha, kis kezével megsimította a férfi karját.

— Azt hitte, haragszom? . . . Nem. Egy kicsit elkomolyodott.

— Most már nem; . . . de hisz tél volt akkor, mikor utolszor láttalak és odakint már kezdenek a falevelek hullni. Valamivel csendesebben utána tette:

— De vártalak, . . . tudtam, hogy eljössz . . .

Odakint lassan alkonyodni kezdett s a kis egyszerű szobát valami misztikus csend vonta be. Az ember meg csak állt, állt, s fejét mélyen keblére hajtotta, az arcán valami vad keserűség szántott ráncokat. Egyszerre megrázkódott, a hangja fuldokolva, tompán recsegett a melléből elő:

— Eljöttem, . . . idejöttem, hogy meg egyszer lássam, . . . hogy megmondjam, hogy ne gondoljon soha többet rám, — hogy ne várjon többé, . . . hogy . . . alávaló, hitvány gazember vagyok . . .

A lány, birtelen elsápadt. A szemében megtört a fény, a szívében valami rettentő sejtelen hasított át.

Kívülről behallzott a levelek hullása, amint csörögve estek a hideg, nedves földre, a vén kakukkos óra belezűgött a nagy hallgatásba.

— Gazember vagyok . . . A fény, a pompa volt a csábító lédércfény . . . az ára a boldogságom és az életem lett.

A lány még mindig nem szólt. Az arcáról a szívébe futott az utolsó vérhullám is.

— Felejtsem el . . . magáé még az élet, a jövő . . . de én? ! én? !

A teherfalu, kis falusi szobában csak a tűz világított át. A férfi torkából valami ideges, halk zokogás tört egy pillanatra föl:

— A magasebét begyógyítja a csend . . . az esti haragszó; . . . csak én fogom a Golgotbát mindhalálig járni.

Hirtelen kiegyenesedett, a szeme mély keserűséggel lángolt a homályba:

— Mert te a jószág vagy, az ártatlanság . . . de én a gyalázatos, hitvány, nyomorult! . . .

Megcsuklott a hangja, a két kezével befedte az arcát . . . S a lány egyszerre elfeledett mindent, csak az embert látta, ki megtörve, keserű önváddal állt előtte, kit oly rútul megcsalt az élet, kigunyolt, megbántott a csillogó pompa.

— Pál! . . .

Föléje hajolt, az ajkával önfelédetten a másik ajkát kereste, — sápadt kis arca nedves lett a férfi könnyeitől.

— Pál! . . .

Egy pillanatra, mintha megszübbant volna minden, — a nő heheltete a másik lelkéig hasított. A másik percben azonban nekivadultan ugrott föl, durván lökte magától tova a lányt.

— Nem! . . .

Behunyta a szemét. Az ajkára oda-fagyott a szó, amit mondani akart . . . a

megunt koplálás, nyomoruság, a kinos lelkiharc, a vad kétségbeesés . . . egy asszony. Aztán végigfutott tagjain a lány ölelése . . . a csók . . . A kakukkos óra ismét bele-vágott a csendbe, a régi ablakkeretekbe vadul rázott a szél . . .

— Pál! . . .

A másik percben már ott térdelt a lány előtt, a két karjával átölelte hevesen, forrón, tüzes ajkát azokra a puha, fehér kis kezekre nyomta . . .

Csend volt, csak a férfi szenvedélyes hangja törte meg a homály mélaságát.

— Nem igaz; . . . hazugság volt minden . . . az egész . . . játék . . .

A lány elhítte s csak odabent, a lelke mélyén sikoltott vádlón egy hang föl:

— Gazember! . . .

A hideg tél ellen harcos katorái knak meleg préme van szükségük. Akinek van, még mindig küldheti e címre: Hadszolgelyző Hivatal, Budapest Váci-ut 38. sz. A posta ingyen szállítja.

Katona-képezdeszek.

A lévai áll. tanítóképző-intezet több növendéke szűli engedéllyel önkéntesnek jelentkezett a hadseregbe. Ezek most vonulnak be a város közönségének osztatlan szeretetétől kísérve. — Hogy ifju sziveiket mennyire áthatotta a hazaszeretet és az igaz ügyért való szent lelkesedés, semmi sem bizonyítja, mint a következő bucsuszavak, amelyeknek közlésére kérték bennünket:

A „vész orgonája” kihűzött regiszterekkel bűgja el a nemzetek csataindulót. Puskaropogás, ágyúdörgés kíséri a harci melódiákat. E csatadaiok a mi lelkünket is megrázták és arra ösztönöztek, hogy itt hagyva könyveinket, a küzdők helyére vonuljunk. Örömmel caeréljük fel intézetünket a halálhörgések, a jajok vértől nyirkos helyével. Gyenge, nevezett diáklelkünket acellá mereviti a csatazaj.

Elhatározásunkról — azt hisszük, már régebben értesült a t. olvasó közönség. Most csupán egy szerény búcsúra jöttünk. Elbűcsúzni azoktól, kiknek szíve rokon szívekre talált bennünk; elbűcsúzni szülő-től, testvértől, baráttól; elbűcsúzni Léva város hazafias közönségétől; elbűcsúzni ismerőstől és távolból érző idegentől egyaránt.

De im . . . kihagytuk azt, akit talán legelőször kellett volna emlitenünk: Nagyságos Köveskúti Jenő, szeretett igazgató urunkat! Hisz elsősorban neki köszönhetjük azt a tettekre sarkaló hazaszeretetet, melyet — mint a történelem lelkes tanára — belénk nevelt. Fogadja érte szerető — és tán szeretett — növendékeinek búcsú-üdvözlését; fogadja szívből, fogadja szívből!

Fogadják ezt a többi szeretett — és tán szerető — Tanár urak is! Hiszen ők voltak lelkünk megalkotására hivatott művészek. Fogadják tehát a művek dicséretét a művészek! . . .

Am nemcsak búcsút int ajkunk, hanem köszönetet is. E köszönet pedig elsősorban a lévai kegyeslelkű Irgalmas Nővéreknek szól, kik meleg téli ruhával (hósapka boka-védő stb.) kegyeskedtek megajándékozni. Ugyancsak egy zászlót is kaptunk ez emberbaráti helyről. Köszönet érte, szívből köszönet. Vis zük magunkkal s adná sz Eg, hogy diadalmasan hoznók vissza!

És most utolsó búcsút int a diákregruták diáktalan lelke! Ők csak egy szerény csepp csupán e háború tengerében, de vajjon lehet-e tenger csepp nélkül? ! . . .

Üdv a királynak, üdv a hazának!

A diákregruták.

A világháború krónikája.

November 21.

Német-osztrák-magyar csapatok Plocknál visszavert orosz üldözését tovább folytatják, támadást Lengyelországban az egész arconon előrehaladt a Czenstochuanál két orosz zászlóalj megadta magát. — Szerb csapatok csapataink elől Kragujevacba vonulnak vissza. A kormány a székhelyét Nisből Užkubbe tette át. — A törökök Artwin környékén megverik az oroszokat a Limannál már orosz földön állanak.

November 22.

Csapatunk Szerbiában a Kolubrát jelentékeny erőkké átlik. E hó 6-ika óta lefolyt harcokban foglyul ejtett szerbek száma összesen 13000. — Lengyelországban még folyik a harc a győzelemért. Oroszországban lelepleznek egy forradalmi mozgalmat — Hamidie török cirkáló bombázza a tucpei radio táviróállomást s elpusztítja az orosz petroleumforrásokat. Törökök Satt El-Arabnál heves kilenc óras harcok után megverik az angolokat. Angolok igen jelentékeny veszteséget szenvedtek. — Tisza István miniszterelnököt Vilmos császár a főhadiszálláson kihallgatáson fogadja.

November 23.

Lengyelországban tovább folyik a nagy harc, Lodz, Czenstochau és Krakó környéken. Egyes kárpáti sorsokat csapataink taktikai okokból kénytelenek voltak átengedni az oroszoknak. — Törökök elérték a Szuezcsonát. A Satt-El-Arabnál az angolok 750 halottat és 1000 sebesültet vesztek. — Nieuport és Ipern körül a harc tovább tart. A franciák az argonnei erdőségekben kénytelenek visszavonulni. — Audacions 27000 tonnás angol dreadnought Irorszag északi partján aknara futott és elsüllyedt. Nemzeti kölcsön nagy eredményt ér el. A jegyzett összeg megközelíti a 900 millió koronát.

November 24.

Az orosz-lengyelországi csata kemény hidegben mindkét részről nagy eréllyel folyik. A monarchia belsejében ez idő szerint 110.000 a hadifoglyok száma, köztük 1000 tiszt. — Törökök Kütéknél visszaverték az oroszokat s győzelmesen üldözik az ellenséget. — Franciák helyzete Ipernnél tarthatatlanná vált. — Német hadihajók ismét bombázzák Libau orosz kikötőt Oroszok kára jelentékeny.

November 25.

Orosz Lengyelországban a hatalmas mérkőzés még mindig tart. Csapatunk ebben a csatában eddig 29000 oroszot ejtettek foglyul s sok hadiszert zsákmányoltak. Kárpátok sorosain Ung és Zemplén megyékbe betört ellenséget csapataink megverik s visszavonulásra kényszerítik. — Csapatunk Szerbiában a Majjen és a Subovon hőborította gerinceit harcolva s a szerbeknek nagy veszteséget okozva átlik. — Portugália elrendeli a részleges mozgósítást. — Parlamentünk tanácskozára ül össze.

November 26.

Mackensen tábornok vezérlete alatt álló kilencedik német hadsereg Lodznál és Lovienál súlyosan megveri az oroszokat három hadseregét. 40.000 foglyul, 70 zsákmányolt és 30 használhatatlanná tett ágyú, 166 gépfegyver és 160 lővészercoksi jutott a németek kezébe. — Francia hadszíntéren a helyzet változatlan. — Szerbiában csapataink előnyomulása egyre tart. Szerbeknek lazarevái erős hadállásukat csapataink rohammal bevették. — Török csapatok Kaukázusban átlik a Csoroh folyót és a Bucricska várost megszállják.

November 27.

Szerbiai csapataink átlik a Crnagora nevű hosszú hegylánc. — Kárpátoktól naponta nagy orosz foglyuszállomány érkezik. — Az orosz harctéren a kettős szövet-ség erőteljes támadása megy át. — Angoloknak Bulwark nevű sorhajója belső robbanás következtében elsüllyedt. 800 ember életét veszlette. A hajó 17.000 tonnás volt.

Az újvi gratulációk megváltása.

Ne tekintjük most azt a kérdést, hogy az újvi gratulációk sokasága egyáltalában célszerű-e, csak maradjunk annál a szembe-szökő ténynél, hogy az ilyen gratulációkra fordított összeg együttvéve számbaveendő értéket képvisel. Asért szinte önkéntelenül felmerül az a kérdés, nem lehetne-e az idén ezt az összeget szükségesebb és időv-ebebb cél számára megszerezni? Nem kellene-e ezt a pénzt azon egyesületek számára adnunk, amelyek arra vannak hivatva, hogy a háború borsalmi okozta könnyeket törüljék le úgy a harcosok, mint az itthon-maradtak arcáról?

Mások nagyon nehezen lehetne ezt keresztülvinni; mások nincs annyira közös, szükséges cél, amelyért mindenki feláldozná ezt a szokást. Már pedig annak, hogy az újvi gratulációkat jótékony célra adott pénzzel megváltjuk, csak akkor van értelme és hatása, ha ezt mindenki megteszi. Ha az egyik kereskedő azt látja, hogy a másik az idén is csak küldözgeti a jókívánatokat, akkor ő is hasonlóan tesz, hogy esetleg valami kár ne érje ezen udvariassági tény elmulasztása miatt. Ám most van közös cél, amely mindenkit kivétel nélkül képes összehozni, egységes cselekvésre bírni: a vészélyben levő hazá. Meg az idén könnyebben el is engedik az újvi gratulációkat, mert most az egyesek helyett a közös lép előterbe, a hazá. Adományaink által pedig annak kívánunk boldog új évet s ez magában foglalja az idén mindnyájunk boldog új évét, mert most érezzük csak igazán, hogy vele élünk, vele halunk. Most, amikor bizony mindenben a szükségességre kell szoritkozunk, sőt ezek között is válogatnunk kell, könnyen elhagyhatjuk ezt a szokást, illetve jobb, megfelelőbb célra fordíthatjuk az erre szánt összeget.

Ha derék háborús egyesületeink, a különféle segítő bizottságok s.b. mozgalmat indítanak ezen eszme megvalósítása érdekében a legselesebb körben, egyes emberekkel éppen úgy, mint cégekkel, társulatoznál, — az idén keresztül lehetne vinni az újvi gratulációk megváltását. És ha ilyen címen mindenki ezeknek az egyesületeknek adná azt, amit más években újvi jókívánásokra szánt, akkor legalább egy picit lépéssel közelebb jutnánk ahhoz, hogy a magyarnak boldogabb új éve legyen.

H. M.

A fogak romlásának okai.

A fogak romlástól legbiztosabban úgy óvhatók meg, hogy az ember gondosan távol-tart tőlük minden ártalmat. Azok az ártalmak, melyek a fogak romlását legtöbbször okozzák, először is a nagyon forró és az igen hideg ételek-italok, melyek egy rontják meg a fogakat, hogy megrepedezik a szománcok. A szománc apró hasadékaik át könnyen bejutnak a fog belső puha részébe bakteriumok levegőből vagy szájból, ahol azok mindig nagy tömegben vannak jelen. A fog belső puha részét a bakteriumok gyulladásba hozzák és ennek a gyulladásnak végső következménye a fog elpusztulása. Ugyanígy, mint a hideg és meleg, hat az étel és ital is, mely után erős savak képződnek a szájszájban. A savak is fölmarják és megrepedezik a szománcot. Megrepedhet a szománc akkor is, ha az ember valami kemény dologba harap. A hideg, meleg, a savanyú és a kemény dologtól kell tehát mindenekelőtt óvakodni a fogak épsége érdekében. Azután természetesen nagy gondot kell fordítani a fogak és a szájszűrésére. A legtöbbször azonban ezt nem tesszik. De még azok is, akik gondot fordítanak fogai ápolására, szájuk tisztántartására a legtöbbször elmulasztják azt, ami ennél a dolognál fontosabb: a fogak és a szájszűrés meg tisztítását lefekvés előtt. Sokan elegendőnek tartják, ha reggeli toalettel együtt végzik a szájszűrésüket is, azok pedig, akik napközben is étkezés után kiöblítik szájukat, abban a hiszemben vannak, hogy még a szükségesnél is többet tettek

fogaik érdekében. Pedig mindez semmit sem ér, ha a szájszűrés leggyökeresebben meg nem történik a lefekvés előtt. Ha a vacsora maradékai egész éjjelen át ott maradnak a szájszájban a fogak között, kárba vessezt a nappali tisztogatás, akárhányszor is történt az. Ezek az ételmaradékok 8—10 órán át bentmaradnak a szájszájban, ennyi idő pedig éppen elégséges ahhoz, hogy bomlásnak, rothadásnak induljanak. A bomló ételmaradékokból különféle maróssavak válnak ki, melyek megtámadják a fog szománcát. A savak pusztító működését még elősegíti a tömeges bakterium, mely a szájszájban mindig ott van és amely most a bomló ételmaradékokban kedvező talajt találván a tenyészésre, óriási módon elszaporodik. Az együttes aknamunkájuknak csakhamar áldozatul esnek a fogak. A legfontosabb tehát a szájszűrés kiöblítése és a fogak gyökeres megtisztítása vacsora után.

Leveleinkre hadisegély bélyeget ragasszunk.

Különfélék.

— Városi közgyűlés. Léva város képviselőtestülete, mint jelentik, november hó 21.-én rendkívüli közgyűlést tartott, mely tudomásul vette a belügyminiszternek egyes városi tisztviselői állásokra hozott azon határozatát, hogy a város főügyésze, mint főügyész szoroztassék a megfelelő fizetési osztályba, ellenben a mérnök és számvénc az eddigi rangorban maradjanak. A polgármester indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy az árvaszék 15 ezer korona tartalék-alapját hadikölcsön kötvényekbe fekteti, valamint Báthy László által tett indítvány elfogadásával elrendelte, hogy a sebesült katonai kórház s az ide érkező menekültek ellátásának költségeire szükséges összeget különböző városi alpokból veszi kölcsön. A menekültek költségeire egyelőre 6000 kor. irányszótott elő, amelyet az állam fog a városnak visszatéríteni. Névszerinti szavazás után elhatározta a közgyűlés, hogy a városi s árvaszéki különböző alapok es pénzek betétként a Lévai Takarékpénztárban helyeztessenek el. Végül bejelentette a polgármester, hogy Barsvármegye alispánja elutasította a képviselőtestület azon kérését, hogy a fokozódó drágaságra való tekintettel Léva város tanácsa a maximális árak jogával ruháztassék fel. Erre különben most már nincs is szükség, mert a kormány az árvaszék alpokról törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőházhoz amely nemcsak a maximális árak miként leendő megállapításáról, hanem arról is fog gondoskodni, hogy a köz-szükségleti cikkek tulajdonosai kötelesek is legyenek árúkat piacra adni.

— József főherceg hadtestparancsnok. A király József főherceget, aki mostanáig egy gyaloghadosztályt vezényelt az északi harctéren, egy hadtest vezetésével bízta meg. A népszerű főherceg, akiért vitét katonái valóságos rajonganak és akiknek újabb kintetetés országosserte őszinte örömet keltett, — lendületes hadiparancsot intésett volt hadosztályához és szívélyesen hangon búcsúzott el volt csapataitól.

— A magyar hadikölcsön eredménye olyan váratlan és nagyszabású, hogy még azok is kellemesen lepte meg, akik a sikerhez a legrosszabb reményeket fűsték. Hazánk lakossága 800 milliónál többet jegyzett a magyar hadikölcsönre. Az eredményre méltán büszke lehet az egész ország. Nem gondoljuk volna, hogy a mi népünk a legnagyobb megpróbáltatások idejében ilyen készséggel s annyi bizalommal áldossa pénzét a hazá oltárára. A szegény évek keserű és nehéz munkájának megtakarított összegét, a gazdag pedig a fölöslegét adta a szent és nemes célra. Mi szívünkben örülhetünk ennek a sikernek. Ellenségeink pedig ezen hannaftas lelkesedésünkkel meg fogják ismerni, hogy a magyar nemcsak a harcok mezőjén vitéz és a világ legelső

katonái közé sorozható, hanem Magyarországra népe nagy anyagi erők kitéjesére is képes. — A hadiköcsön jegyzéséből Léva és vidékének lakossága is bőven, szinte a várakozáson felül kivette a maga részét s ezért tiszteltetett hajtkák meg előtte szinte elismerésük zselőjét. Az összegyűjtött adatok alapján örömmel közöljük, hogy Léván összesen 1,750,900 koronát jegyeztek a magyar hadiköcsönre. És pedig részletezve: A Lévai Takarékpénztárnál 644,200 K., a Takaré- és Hitelintézetnél 356,400 K., a Bars megyei Népbank Lévai Fiókjánál 292,550 K., a Kereskedelmi Bank Részvénytársaságánál 434,000 K., a postatakarékpénztárnál 25,350 K., a lévai m. kir. sódh. váltárnál 400 K. — Az aláírók névsora — lapunk előző számában tett ígéretünkhez képest, — azért nem örökíthetjük meg a „Bars” hasábjain, mert az illetékes helyekről azon értesítést kaptuk, hogy a jegyzésben részt vettek közül igen számosan nem öhajjták nevüket a nyilvánosság elé hozni, amely körülménynél fogva a névsor nem lehetne teljes.

— **Hangverseny.** A jelenleg Léván állomásozó cs. és kir. 77-ik gyalogezrednek jóllelt tiszti ars, részben a Vöröskereszt, részben a Hadseregélyző-egyesület javára, e hó 28-án, tegnap este tartotta meg a lapunk előző számában már említett hangversenyt, melyről elmondhatjuk, hogy az minden tekintetben jól és kiválóan sikerült. A művészi színvonalon álló program a városi szálló színhástermébe igen szép közönséget hozott össze, amely nagy élvezettel hallgatta az érdekes műsor számait. A hangverseny lapunk zártárára még javában folyik. Bővebb méltatásra legközelebb még visszatérünk.

— **A kegyes tanítórend névtára.** A Kalazanti Szent-József által alapított kegyes tanítórend (piaristák) magyarországi tartománya, melyet a magyar országgyűlés III. Károly hozzájárulásával az 1715. évi CII. törvénycikkkel honosított meg s amely akkor vált el a német rendtartománytól, — most adta ki névtárát az 1914—15. tanévre. A névtár több adataiból a következőket közöljük. A magyar rendtartomány főnöke 1912. óta Hénap Tamás, aki 1859. június hó 21-én született, 1877-ben lépett a rendbe és 1882. július 13-án szenteltetett áldozópappá. A magyar tartomány összes rendtagjainak száma 410; ezek közül 268 áldozópap. A legidősebb rendtag Matusik Nep. János, gyémántmésés áldozópap, aki 1815. február hó 24-én született Tatan. A rendtagok közül 230 a tanügy terén működik. A budapesti és kolozsvári hittani intézeteken és tanárképzőkön kívül a nevelés és tanítás terén hazafias szellemben munkálkodó rend, melynek tíz tagja a lévai főgimnáziumban bu gón tölti be nemes hivatalát, — 24 helyen tart fenn középiskolákat. Privigyén és Nagykarolyban a rend elemi iskolákat is tart fenn. Az összes intézetekben az elmúlt tanévben 10,191 volt a tanulók száma, 149-cel több, mint az előző iskolai évben.

— **A képviselőház ülése.** A háboru miatt három hónapnál hosszabb ideig elnapolt országgyűlést e hó 25-én a képviselőházban kihirdetett királyi kérésirat utjából összehívták. Ezen ülésen az illetékes miniszterek több törvényjavaslatot terjesztettek a Ház elé. A betervezett törvényjavaslatok között szerepelnek az élelmiszekek árának hatósági megállapításáról és a hatósági rekvirálásról; a hadiköcsön felállításáról; a hadsegélyezés céljaira a jövedelmi adó ideiglenes életbeletetéséről; és a vármegyei tisztviselők megbízatásának újabb meghosszabbításáról szóló javaslatok, amelyek valószínűleg már e hó 30-án, holnap, kerülnek a Ház napirejére.

— **Vallásos-estély.** A lévai Bethlen-Katalin négyesület ma, november hó 29. napján vallásos-estélyt tart a ref. egyház iskolájának tanácstermében, amelyen az érdeklődőket szívesen látják. Belpó-díj nincs. Az estély kezdete esti 6 órakor.

— **A F. M. K. E. évi közgyűlése.** Craus István, Nyitra vármegye főispánja és a F. M. K. E. elnöke, az egyesület XXXII. rendes közgyűlést december 29-ére hívta össze Nyitra városába, a következő napi-

renddel: 1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag kiküldése. 2. Az elnökség 1913—14. évi jelentése és az igazgató-választmány kapcsolatos határozati javaslatai. 3. Az egyesület 1913. évi évszázad záróműve és a vonatkozó törvényszerű tölmenvény megszavazása. 4. Az egyesület 1915. évi évszázad költségtérítésének megállapítása. 5. Az egyesület központi pénztárájának megválasztása. 6. Az egyesület 1915. évi közgyűlés helyének meghatározása. 7. Indítványok, amelyek az alapszabályok 16. §-a értelmében az elnökséghez szabályszerű időben beérkeztek. A közgyűlést, tekintettel a háborús időkre, minden külső ünnepélyességgel nélkül fogják megtartani; sem ismerkedési estély, sem ünnepi ebéd nem lesz. A vasúti vonatok bizonytalan közlekedése miatt, az elnökség ezuttal a szokásos kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat sem fogja kiadni.

— **Gyógyuló sebesültek.** A lévai kórházakban egymásután gyógyulnak fel a sebesültek, akik felépülésük után többnyire messze lakó családjuk körébe térnek vissza. Ezt a hosszu utazást nem lehet most telnek idején csak úgy meleg ruha, élelem és pénz nélkül megtenni, pedig el lehet képselni, mily nagy vagy issik ezeknek a derék harcosoknak szívében, hogy éveiket viszontláthassák. Léva város közönségének hispadhatatlan jószívűségére apellál lapunk utján a kezelő orvosok egyike és mi készséggel vállalván a megbízást, ez uton hívjuk fel a lévai társadalmat minden tagját, hogy meleg ruha, élelem és készpénz adományokkal tegye lehetővé ezeknek a vitéz harcosoknak, hogy hazautazhassanak s üdülésük utolsó idejét a családú tűzhely melege mellett tölthessék. A jó Isten, aki mindenként lát, bizonnyára fejjegyzi kinek-kinek áldozatkészségét ezekben a nehéz napokban s meg fogja áldani azokat is, akik nem fegyverrel a harctéren, de idehaza anyagi és szellemi erejükkel támogatják a vitéz katonáink által folytatott titáni harcot. Az adományok küldhetők a lévai kórház igazgatóságához avagy lapunk szerkesztőségébe, mely szívesen végi a közvetítést.

Jön a karácsony. Küldjük a kis Jézust ajándékaival értünk küzdő katonáinkhoz!

— **Részvét.** Az Országos Ügyvéd-szövetség elnöksége dr. Rohonyi Gyula ügyvéd elhunytá alkalmából, Levatic Gusztávhoz, a szövetség barsi osztályának elnökéhez, a következő táviratot küldte: „Levatic Gusztáv ügyvéd urnak. Fogadjja a barsi osztály az Országos Ügyvéd-szövetség elnökségének legmélyebb részvétét Rohonyi Gyula tagtársunk elhunytáért, aki életét a haza oltárán áldozta fel. Hatalik ügyvezető titkár.”

— **Üdítő állomások.** A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki s ebben a vsuton szállított sebesültekről való gondoskodást új irányba tereli. Eddig a társadalom igen nagy igyekezettel gondoskodott egyes állomásokon arról, hogy a katonákat étellel, itallal lássa el, de ez a segítés nem mindig járt megfelelő eredménnyel. Több-ször megtörtént, hogy a sebesültek egyrésze nélkülözésnek volt kitéve, míg a másik rész a hölgyek szivjóságá következtében ugy elrontotta a gyomrát, hogy belebetegedett. Ez okból, de azért is, mert a harctérről hazatérő sebesültek között fertőző betegségek mutatkoztak, a honvédelmi miniszter üdítő-állomások létesítését határozta el, megszabva amaz irányelveket, amelyek betartásával a sebesült és beteg katonák üdítése a legalkalmasabb módon történhetik. Ezek az állomásokon az ellátást az Országos Vöröskereszt egylet vállalta magára s ugyancsak ez jelöli ki az állomásokat is. A felügyeletet mindig orvos gyakorolja. A rendeletben arról is esik szó, hogy az állomásokon mi mindent lehet a sebesült katonáknak nyújtani. Megállapítja, hogy ez üdítő folyékony táplálékból kifogástalan jó vis, meleg leves, tea, kávé, vagy forralt tea jöhet számba, míg a szilárd táplálékot a kenyér, a zsemlye és a keksz adhatja. Alkohol tartalmu italt vagy ásványvizet csak a

az orvos rendelkezése szabad kiszolgálni. Szivarral és cigarettával azonban el lehet tiszta fehér magas kötényt és gumikeztyűt használnak s az edényeket csakis fertőtlenítés után használhatják. A hölgyeknek vagy férfiaknak a sebesültekkel és a betegekkel vagy azok holmijával nem szabad érintkezni. Kitanítják őket arra is, hogy az üdítés ideje alatt szájukat ne érintsék a kezükkel és hogy szolgálat közben se ne igyanak, se ne dohányozzanak. A munka elvégzése után kezüket meleg vízzel, szappannal és kefével alaposan meg kell mosni, míg a kötényt és a gumikeztyűt lysoformban áztatásuk ki. Noha a sebesült katonák boérkezése hetek óta nem tart az újdonság ingerével és divatját multa; mindazonáltal még mindig üdvös a miniszternek új körrendelete, mert alkalmas, hogy rendet teremtsen és bizonyos egyöntetűséget alakosson. Valószínűleg Léván is lesz ily üdítő állomás.

— **Erzsébet-ünnepély.** A lévai iparos-tanociakola ma egy hete délelőtt Erzsébet-ünnepélyt rendezett. A himnusz elénekélése után Svarba Endre, a tanoccolon vezetője, szép ünnepi beszédben emlékezett meg boldogult Erzsébet királynénkről, mint nemzetünk védő anyjáról. A tanulók közül hazafias költeményeket szavaltak: Balla Kálmán, Kacian István, Gunyits Béla és Szabó Sándor. A jól sikerült ünnepséget a szózat fejezte be.

— **Nem írják össze a tanköteleseket.** Az orsz. m. kir. központi statisztikai hivatali leiratban értesítette a városokat és községeket, hogy a szokásos tankötelesek összeírását ez idén nem követeli, ennek teljesítése alól a községeket felmenti. Így tehát az összeírás, amelyet a beiratkozások után szoktak eszközölni, ez évben elmarad.

— **Kérelem a vidéki közönséghez.** Az Augustus-alap természetben segítő-osztályához az utóbbi napokban vidékről csomagok és postadobozok érkeztek azaz a megbízással, hogy a kildemények az alap közvetítse a Hadseregélyző Hivatallal, amely juttassa el a harctérre a csomagon szereplő csmére. Az Augustus-alap értesíti a közönséget, hogy ilyen megbízás teljesítése nem áll módjában és kéri, hogy ne küldjenek a természetbeni osztályhoz másnak csant dobozokat, mert nem tud velük mit csinálni. A nevezett alap csak a szegényeknek szant adományokat fogadhatja el, amelyeket nyomban ki is oszt az arra rászorulóak között. Meleg ruha, télikabát, cipő, gyermekruha kell a még mindig nyári ruhában didergő elhagyatottaknak.

— **Esztívő.** Kostyál Márton kistapolcsányi köljegysé e hó 19-én esküdött örök hűséget Gergely Irén állami iskolai tanító-nőnek Kistapolcsányban.

— **Három levél.** Dr. Kersék Jánosnak, lapunk szerkesztőjének ily című hangulatos versét, melyet a Reviczky-Társaság mult teli estélyeinek egyikén olvasott fel s mely hölgyközönségünknek tetszésével találkozott, Hetényi (Heidelberg) Albert országi híri seneszerző megszennsítette. A hangulatos, fülbe mászó zene kedvesen adja vissza a vers romantikus hangulatát s bizonnyára a vidéken is csakhamar népszerű lesz. A kottát Klöchner Ede, budapesti zeneműkereskedő adta ki. Ára 1 kor. 80 fill. Kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésben.

— **A szövetségi jelvények.** Az Országos Hadseregélyző Bizottság jelvényi osztálya által forgalomba hozott „Szövetség-hűség” — jelvények elterjedését mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy Magyarország és Horvátország területén közel 10,000 jelvényt kelt el már eddig és ékeskedik a harci kettős szövetség szimbolizálásául minden igaz hazafi és honleány keblén. A nygközönségen mulik, hogy ez a szám minél nagyobbra növekedjék és ezáltal a binottrág a magasabb osztályú hadbavonultak családjai és az elesettek árvaiknak feleslegyzését, minél fényesebb sikerrel oldhassa meg. A jelvények egy koronázott kaphatók. Viseljük tehát a jótékonyaságot szolgáló „Szövetségi hűség”-jelvényt!

— **A katonai fogatok.** A hadiszolgálatról szóló törvények a katonai fogatokra vonatkozó rendelkezését gazdáink sok tekintetben kifogásolják, különösen azt, hogy a hadsereg részére besorozott fogatokhoz a gazda köteles kocsiat adni. De megtörténik, hogy a kocsi megtagadja az engedelmességet és meg is tagadhatja, mert a cseléd-törvény nem kötelezi hadiszolgálatára. De számos esetben megtörtént, hogy katonai szolgálatra hívják be a kocsiat és a tulajdonosnak nincs cselédje, akit a kocsira ültessen. Ezek az anomáliák valószínűleg megszűnnek, mert a honvédelmi kormány maga is belátja, hogy változtatni kell a rendelet sérelmes intézkedésén. Hir szerint úgy akarnak segíteni a dolgon, hogy a kocsi tulajdonosa csak a kocsiat köteles adni, kocsisról pedig a hadvezetőség gondoskodik.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Bernhard Arnold selmeczbányai pénzügyi számtanácsost Körmöczbányára helyezte át s ideiglenesen megbízta a pénzügyi hivatal meléi rendelt számvétség főnöki teendőinek ellátásával.

— **Utazási kedvezmények az államvasutakon.** A sebesült vagy beteg bajtársak látogatására utazók legutóbbaszer azzal a tudattal indulnak útnak, hogy az államvasutakon ha nem is ingyen, de legalább kedvezményes áron tognak utazni. Nehogy a katonák hozzátartozói e tekintetben csalódás érje, szükségesnek tartjuk közölni, hogy az államvasutak igazgatósága azoknak, akik sebesült vagy beteg, esetleg csak bevonult katonák látogatására indulnak, semmi néven nevezendő utazási kedvezményt nem nyújt, hanem az illetőknek meg kell fizetni az egész menetjegy árát. Hasonlóképpen nincs igényük a tartalékos vagy népfelkelő rangosztályába nem sorolt havidijasok családtagjainak azon utazási kedvezményre, amelyet a tényleges, rangosztályba nem sorolt havidijasok családtagjai élveznek. E tekintetben az államvasutaknál kérvényt benyújtani meddő dolog, mert az államvasutak igazgatósága elvált elutasítja. Ezekkel szemben harmadosztályú szabadjegyet kaphatnak a katonák ama hozzátartozói, kik a háború tartalmára állandó tartózkodásra — akár illetőségi helyükre, akár bármely hozzátartozójukhoz utaznak. Ily esetben a vonatkozó kérvényen igazolni kell a polgári hatóságnak azt, hogy az illetőnek állami segélyt átutálták az új tartózkodási helyre.

— **A lévai mozi mai** érdekes műsorának főképe a *Senki többet* című megható 3 felvonásos dráma, mely a dán Nordisk Film egyik legsikerültebb felvétele. Ennek méltó párja a *Váljunk el* című jóízű humoros vígjáték 3 felvonásában. Ezekhez sorakozik még az autoverseny, természetesen felvétel és több humoros kép, melyek bizonyára meg fogják nyerni a közönség tetszését.

— **Késő őszi gazdasági munkák.** A háború tartama alatt az itthonmaradotaknak megkettőztetett szorgalommal kell dolgozni, hogy jövő évi termésünk minden tekintetben kielégítő és jó legyen. Ki kell járni a mezőre késő ősszel is, s minden talpalatnyi földet lehetőleg fel kell szántani amelybe tavasszikat akarunk vetni, mert az őszi szántás együgyűségben is jelentősen fokozza az elvetendő tavassziki termését. A kedvező őssz lehetségessé teszi, hogy minden talpalatnyi földet felszántunk, beboronáljunk tavassziki alá, amely műveletekhez az okos gazda még egy harmadikat is csatol, a műtrágyák kiszórását, mert az a tavassziki szántás föld, amely most ősszel kap kat. holdanként 150—200 kg. szuperfoszfátot, sokkalta nagyobb termést fog adni, mint az, amelyre a szuperfoszfát csak tavaszra lesz kisserve. Ha pedig a szántást elvégeztük, gondoljunk rétejainkra, mert azoknak termését is csak ápolással és trágyázással lehet fokozni. Terhelt fogaással kell most ősszel keresatül-kasul hasogatni a réteket egyrészt, hogy a mohát eltávolítsuk, másrészt a levegő és víz behatolását lehetségessé tegyük. Fogaolás után kell a rétre kat. holdanként 260 kg. káliumszuperfoszfátot kihinteni, amely a tél folyamán feloldódik, lehetőleg mindenüvé a gyökérig és biztosítja azt, hogy jövőre

kétszer olyan nagy termésünk lesz, mint a minő lenne ezen munkálatok nélkül.

— **Olcsóbb kenyér.** Háborus napjainkban kétszeresen fontos feladat jut háziasszonyainknak, mert míg egyrészt saját családjaink ellátását minél olcsóbban kell előállítani, másrészt szem előtt kell tartaniok a hadsereg élelmezésének érdekét is. Tudjuk, hogy a rozs- és buzakészlet nagy részét a hadhivonultak táplálására kell szánunk. Háziasszonyainknak, különösen falun lakó asszonyainknak tehát vissza kell térniök a sok helyütt divatját mult kenyérfűtéshez. A házikenyeret olcsóbbá és ízletesebbé tehetjük burgonyaliszttal vagy egyszerűen régi recept szerint törött, főtt burgonya keverése által. A kenyérszükséglet fedezése az otthon süített kenyér révén nagy megtakarítással járna s emellett háziasszonyaink honleány-kötelességet is teljesítenének, minden lehetőségre biztosítván katonáinknak a mindennapi kenyérré szükséges gabonamennyiséget. E nehéz napokban számítunk asszonyaink kötelességteljesítésére.

Közönség köréből.

József kir. herceg Szanatórium Egyesület.

Nyilvános köszönet.

Tüdőgondozónkban ápolt sebesültek közül öten hagyták el mult szerden az intézetet, hogy visszatérjenek ezredeikhez és újból harcba vonuljanak. Mint minden alkalommal, úgy ezuttal is igazán szívrehatóan nyilatkozott meg közönségünknek vitez harcosaink irant táplált szeretete. Valamennyi teljes téli felszereléssel indult utnak. Mindegyik kapott meleg téli inget, meleg lábravalót, haskötőt, meleg kapczt, érmelegítőt, hosapkat, lábszárvédőt és meleg kezttyüt es meg maradt egy kis fölösleg is. Hogy az utazás első napján ne legyenek elemozsia hújával, kedden este érkezett öt csomag kenyérral, szalamival, szalonnával, almával. Amidőn pedig kivonultak az allomásra, a Kazinczy-utczában kinyitlt egy ablak es azon egynehány — immar fölösszamu érmelegítőt dobtak le nekik; de kinyitlt meg egy más ablak is, amelyen kinyitottak mindegyiknek még egynehány piczulányi utrahalat is. Az Isten adja meg ezt a mi jó, nemes közönségünknek.

A szeretet adományokhoz hozzájárultak: Bilcsek Józsefné 1 hősapka, 1 pár érmelegítő, 1 terdmelegítő. Blumenthal Janka 1 pár érmelegítő. Blumenthal Jónasné 1 meleg ing, 1 meleg alsó nadrág. özv. Boleman Józsefné 2 hősapka, 5 pár érmelegítő. Boros Gyuláné 5 pár kezttyű. Fischer Natálné készpenz. Dr. Frommer Ignacné 5 pár flanel kapca, 5 haskötő. Grotte Fanny 1 pár érmelegítő. Grotte Vilmosné 1 meleg ing, 1 meleg alsó nadrág. Deutsch Izidor 1 meleg ing, 1 meleg alsó nadrág. Holczmann Bódogné 1 meleg alsó nadrág. Pollak Kalmánné 1 meleg alsó nadrág. M. F. 2 hősapka, 4 pár érmelegítő, 5 pár lábszárvédő. Dr. Szilárd Samu-né 2 hősapka. Sollner Malvin 1 meleg ing, 1 pár meleg kapca, 1 hősapka. Trebitsch Ignacné 1 meleg ing, 1 meleg alsó nadrág. Grotte Janka, Hertzka Böske es Blumenthal Janka élelmi szert.

Dr. Frommer Ignác.

A Vöröskereszt Lévai Fiókjánál befolyt adományok:

Lévai Takarékpénztár 500 K., Hochberg Józsefné Bajka 100 K., Zongor László 50 K., Köveskúti Jenő 30 K., a lévai tanítóképző intézet igazgatósága 356 K., Mikó László, dr. Steiner Oszkár, Frommer Ignacné, özv. Fischer Lipótné, Farkas Olga, Baker Béla, Blumenfeld Jónasné, Holzman Bódogné, Halász Lipótné, Halasy Vali, Halasy Olga, Szeiberth Ferencné, Szeiberth Ferenc, Halasy Kalmánné, Hoffmann Ilus, Laufer Béla, Palka, Hutter Miklósné, Hamburger Józsefné,

Sollner Simonné, Reiszmann Alajosné, F. J. Weisz Kalmánné, Karácsonyi Pálné, özv. Guggenberger Lajosné, Fertikó Blanka, Kuliffay Anna, Kuliffay Erszébet, Svarba József, Sági Elemérné, Pap Róza, Szegner Gézáné, Bartos József főgimn. igazgató, Budapest, Novotny Istvánné, Schwarcz Ferencz, Patay István, Huszár György, Taubinger Ágostonné, Benkovits Gézáné, özv. Mailath Istvánné, Taubinger Árpádné, Urbán András, Alt Ella, Schwarcz Sándorné, Hecht Ignacné, dr. Frank Jakab, Tauber, Rudnyánszky Tituszné, Huberth Vilmosné, Kern Oszkár, Frecska Aranka, Konta Zsigmondné, özv. Novotny Istvánné 2—2 K. — Szeiberth Ferenc 4 K., Szabó Mihály, Salga Károly, Kovács János, Polyák Sándor, Andruska Károly, Schäfer Ármán, László István, özv. Berka Istvánné, Klein, Földváry Sándor, Tóth Pál, Zsigó Józsefné, Salga Andrásné, Várady Gyuláné, Sponner Margit 1—1 K., Molnár András 20 f., Umstetter Ignác, Czimer István, özv. Juhász Pálné 50—50 f., Gunyits Károly 40 f., ifj. Gunyits János 20 f., Juszt István 50 f., Gyurkovits József 10 f., Kecskeméti András, László Jónosné, László Lajos, Jakab András, özv. Suba Lajosné, László Károly, Trnovszky Józsefné, Juhász Mátyas 20—20 f., ifj. Suba Jónasné 60 f., id. Suba Jónás 40 f., Gara Jónosné 40 f., Duvakovits László 40 f., id. Suba János 40 f., ifj. László Lajos 40 f., Lénárd József 3 K., Suba Károlyné 30 f., László András 10 f., Király Lajos 28 f., Urbán Lajos, Gulcsik Jónosné 40—40 f., Rasi Lajosné 10 f., Berka Károly 60 f., Blazsek Ferenc, 60 f., Kiss Lajos 30 f., Adler Sándor 60 f., László Lajos külső 30 f., Pálincás Gyuláné 60 f., Dávid Lajosné 40 f., Matuska Jónosné 12 f., Juhász Mátyas 20 f., Lévai Temetkezési Egylet 400 K., Női Mária Congregáció 50 K., Lévai Izr. Nőegylet 100 K., Schäler Gyuláné 5 K., Fertikó József mozi bevételből 1110 K., Katicza 5 K., Taubinger Ágoston 400 K., Karafiath nővérek 120 K., Egy sebesült tanító 100 K., Zvara Mária 50 K., Gyenes Lászlóné 40 K., Motesiczky Mócriczné 40 K., Kiskér község adománya 1560 K., Schlehta Borbála 30 K., Csank község 1610 K., Vlaszaty Ödönné 20 K., Garamkelecsény község 6040 K., Nagymánya község 6 K., Horhi község 2032 K., Garamlök község 4360 K., Schulpe Alfonzné gyűjtése 11050 K., Lévai Izr. Hitközség adománya 75 K., Nagykereskény község 7820 K., Boleman Vilmos koszorumezváltásért 6 K., dr. Szilárd Vilmos 20 K., dr. Weisz Lipót 24 K., Laufer Ilona 3 K., dr. Kmoskó Béla 12 K., koszorumezváltásból a „Bars” utján 133 K., Egy becsületértési ügyből kifolyólag 10 K., — Összesen: 2830 K. 38 fill.

Léva, 1914. november hó 22.

Deák Adolf,
pénztáros.

Lévai piaciárak.

Rovatvesztő; Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 42 kor. — fillértől 42 kor. — fill. Kétszeres — kor. — fill. — kor. — fill. Ross 32 kor. — fill. 34 kor. — fill. Arpa 26 kor. — fill. 28 kor. — fill. Zab 22 kor. — fill. 24 kor. — fill. Kukerica 26 kor. — fill. 27 kor. — fill. — Lencse — kor. — fill. — kor. — fill. — Bab 56 kor. — fill. 60 kor. — fill. — Köles — kor. — fill. — kor. — fill.

Császárfürdő. Budapest. Nyári magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú Kénes hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők: hölgy-, szénsavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használhatók főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes lakósoba. Szolid kezelés, jutányos árak: Gyógy és szendij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az igazgatóság.**

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1914. évi nov. hó 22-től 1914. évi nov. hó 29-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Sindler János Kulcsár E. Dávid Juhanna	leány	Iren Ibolya Katalin

Házasság.

Völegény es menyasszony neve	Vallása
Simon Gyula Miggisch Anna	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Tóth István	56 éves	Tüdőgyulladás
Fuchs Neii	5 éves	Vörheny
Melicher Julianna	3 hó	Görscök
Zolvik Mária	5 éves	Vörheny
Opecska Ferenczné	67 éves	Tüdőégdaganat

Nyiltér.

ADLER IRÉNKE
SPITZ LAJOS
jegyzések

Kis Kálna Léva.
(Minden külön értesítés helyett.)

Vasuti új menetrend 1914. nov. hó 1-től.

G.-Berzence—Léva. Léva—Csata—Párkány-Nána			Párkány-Nána—Csata—Léva. Léva—Gr.-Berzence		
Gr.-Berzence ind.	6 ⁰⁴	12 ²⁵	Budapest . ind.		
Jálna . . .	6 ¹⁰	12 ³²	Bécs . ind.		
Saskó-Váralja*	6 ¹⁹	12 ⁴²	Párkány-Nána ind.	5 ⁴⁰	8 ⁵⁵ 4 ¹⁸
Gr.-Szt.-Kereszt	6 ²⁶	12 ⁵⁰	Köhid-Gyarmath	5 ⁵⁵	9 ¹⁰ 4 ³⁸
Geletnek-Szklénó	6 ⁴³	1 ⁰⁹	Kéménd . . .	6 ⁰⁵	9 ²⁸ 4 ⁴⁶
Szénásfalu-Vihnye	6 ⁴⁹	1 ¹⁶	Bény . . .	6 ¹⁹	9 ³⁴ 4 ⁵⁷
Zsarnóca	7 ¹¹	1 ³⁷	Csata . . . érk.	6 ²⁹	9 ⁴⁴ 5 ⁰⁷
Zsarnóca-Fürész. *	7 ¹⁶	1 ⁴²	Csata . . . ind.	6 ³⁷	9 ⁵⁶ 5 ²¹
Garamrét	7 ²²	1 ⁴⁹	Oroszka . . .	6 ⁴⁴	10 ⁰⁴ 5 ²⁸
Rudnó	7 ³²	2 ⁰⁰	Garam-Damásd	6 ⁵³	10 ¹² 5 ³⁷
Ujbánya . . .	7 ³⁸	2 ⁰⁶	Zseliz . . .	7 ⁰⁵	10 ²⁸ 5 ⁴⁸
Bars-Berzence 6. érh.*	7 ⁴⁸	2 ¹⁸	Nagy-Salló . .	7 ²⁹	10 ⁴⁸ 6 ¹³
Gr.-Szt.-Benedek	8 ⁰⁷	2 ³⁷	Alsó Várad . .	7 ⁴⁴	11 ⁰³ 6 ²⁸
Kovácsi . . .	8 ¹⁷	2 ⁴⁹	Nagy-Szecsse .	7 ⁴⁸	11 ⁰⁸ 6 ³³
Nagy-Koszmály	8 ²⁸	2 ⁵⁹	Léva . . . érk.	8 ⁰⁰	11 ¹⁹ 6 ⁴⁴
Léva . . . érk.	8 ⁴³	3 ¹⁶	Léva . . . ind.	8 ⁰⁹	6 ⁵²
Léva . . . ind.	8 ⁵¹	3 ²⁴	Nagy-Koszmály	8 ²⁷	7 ¹⁰
Nagy-Szecsse . .	9 ⁰¹	3 ³⁴	Kovácsi . . .	8 ³⁵	7 ¹⁸
Alsó-Várad . . .	9 ⁰⁷	3 ⁵⁰	Gr.-Szt.-Benedek	8 ⁵³	7 ³⁸
Nagy-Salló . . .	9 ²⁷	4 ¹⁰	Bars-Berzence 6. érh.	9 ⁰⁸	7 ⁴⁸
Zeliz . . .	9 ⁴⁵	4 ²⁹	Ujbánya . . .	9 ¹⁴	7 ⁵⁹
Garam-Damásd	9 ⁵⁵	4 ⁴⁰	Rudnó . . .	9 ¹⁹	8 ⁰⁴
Oroszka . . .	10 ⁰⁴	4 ⁵⁰	Garamrét . . .	9 ³⁰	8 ¹⁵
Csata . . . érk.	10 ¹⁰	4 ⁵⁵	Zsarnóca-Fürész.	9 ³⁶	8 ²¹
" . . . ind.	10 ²⁰	5 ⁰⁹	Zsarnóca . . .	9 ⁵³	8 ³⁴
Bény . . .	10 ³¹	5 ²¹	Szénásfalu-Vihnye	10 ⁰⁶	8 ⁴⁷
Kéménd . . .	10 ⁴¹	5 ³¹	Geletnek-Szklénó	10 ¹²	8 ⁵³
Köhid-Gyarmath	10 ⁵³	5 ⁴⁴	Garam-Szt.-Kereszt	10 ³⁰	9 ¹¹
Párkány-Nána érk.	11 ⁰⁷	5 ⁵⁸	Saskó-Váralja	10 ³⁷	9 ¹⁸
Budapest felé . ind.		6 ⁰⁰	Jálna . . .	10 ⁴⁶	9 ²⁷
" " gyors . . .	12 ⁵⁶	8 ²⁵	Gr.-Berzence . .	10 ⁵⁸	9 ³⁴
" " " érk.					
" " gyors . . .	2 ⁰⁰	9 ⁴⁵			
Bécs felé . . . ind.					
" " gyors . . .	11 ³⁵				
" " " érk.					
" " gyors . . .					
" " " érk.					
" " gyors . . .	5 ⁴⁰				

Szíves tudomására adom az igen tisztelt vevőközönségnek hogy üzletemben az előnyösen ismert

Occasio eladás

mint minden évben ez idén is iolyó évi december hó 1.-én veszi kezdetét. Eladásra kerülnek: fekete és színes selyemszövetek 3-téle árban, különféle ruhaszövetek, batiztok és ruhavásznak. —

Blumenthal Jónás
uri és női divattüzet Lévan.

Gyufagyártáshoz alkalmas idei döntesű rezgő nyárfa, fehér nyárfa, topolyfa, hársfa és tűzifa gömbfát veszünk.

BESZTERCZEBÁNYAI GYUFAGYÁR R. T.

HARCZTÉRI TÉRKÉPEK
kaphatók:

NYITRAI és TÁRSA r. t.
könyvkereskedésében
LÉVAN.

Esti KORCSOLYÁZÁS
kivilágítás mellett.

Számos látogatást kér MÉSÁROS LAJOS a jégpálya bérloje. . .

Koksz és szén

szükségletét kérem nálam rendelni.
Szalon szén m/m 3-80 koksz
4-80 fillér házhöz szállitva

SPITZ ARMIN

s z a l l i t ó

Honvéd-utca 8. (saját ház.)

Czukrászda.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy évek óta fennálló

czukrászdamat,

melyet hadbavonulásom napján kénytelen voltam bezárni, november hó 22-én ujólag

megnyitottam.

Az eddigi szives pártfogást hálásan megköszönve, kérem a közönség szives jóindulatát ezutánra is.

Kész szolgálattal:

Medveggy Lajos,
czukrász, Lévan.

Ma moziba megyünk!

Az APOLLO mozgószínház
műsora érdekes.

== Kölcsonkönyvtár ==
 NYITRAI és TÁRSA R. T.
 könyvkereskedésében LÉVÁN.
 Előfizetés bármely nap kezdhető.

Prémet a katonáknak!

Vitéz katonáinknak, főként az északon harcolóknak, az eddigin kívül csakhamar egy új ellenséggel — az északi hideggel — fog kelleni szembeszállaniok; e küzdelem szintoly erős lesz, mint az élő ellenséggel való harco, de ebben az itthonmaradottak is résztvehetnek, segíthetnek, ép ezért az áldozatkészség már is annyi jelét tanusító magyar társadalomhoz fordulunk. A hadsereg jól el van látva, de mivel az éltető melegből sohasem lehet elég, ezennel felkérjük a közönséget, hogy ha nélkülözhető új vagy ócska prémes holmija van, azt katonáink számára küldje be a Hadsegélyző hivatalhoz Budapest, IV. Váci-utca 38.

E küldeményeket a posta teljesen díjmentesen szállítja.

Bundát, karmantyút, bekecset, sipkát, keztyűt stb. A hadsegélyző hivatal mindent szívesen fogad és a szükséghez képest felhasznál, átdolgoztat.

Ez a jó szivektől jövő jó meleg ajándék lesz vitézeinknek a legkedvesebb.

Az országos hadsegélyző bizottság ruházati albizottsága nevében:

Pekár Gyula.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Gallérokat vasal

Léva

Szepessy-utca

KÖNYVEK

iszléses és tartós bekötését elvállalja
 Nyitrai és Társa r. t., Léván.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Lévan.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választékú állandó gépkiallitás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és Schrantz gőzcseplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Világhírű RAPID lénczoskutak.

Legjobb minőségű takarmánycamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

— Legjobb bevásárlási forrás! —

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedése

Alapított 1881.

LÉVAN.

Telefon szám 14.

Mindennemű fűszer- és csemegeárak — Naponta friss felvágottak és **prágai sonka**. — Elismert legjobb minőségű **kávék**. — Legfinomabb **teák** és **rumok**.

Teasütemény, csemegebor, likör, cognac, pezsgő, déligyümölcs, dessert cukorka.

Magyar gyártmányu folytonegő kályhák, fa- és széntartók, kályhaellenzők (paravánok), takaréktűzhelyek, szesz-, szén- villamos vasalók, szesz és villamos gyorsforralók, kávé és tea főzők, húsvágógépek konyhamérlegek, valamint **Varrógépek** stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk

tiszta aluminium és valódi nikkel főzőedényekből modern háztartási s konyhafelszerelési cikkekből.